

แผนการจัดการความรู้ (KM) พ.ศ. ๒๕๖๑

ด้านกฎหมายและระเบียบ

กองทุนส่งเสริมเศรษฐกิจเกษตรกร

๑

กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

Farmer Aid Fund

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรได้จัดตั้งขึ้น เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายช่วยเหลือหรือส่งเสริมเกษตรกร ตามกิจกรรมในมาตรา ๓/ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้แก่

- การส่งเสริมการผลิตผลิตผลเกษตรกรรมขั้นต้นหรือผลิตภัณฑ์อาหาร
- การส่งเสริมการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานคุณภาพของผลิตผลเกษตรกรรมขั้นต้นหรือผลิตภัณฑ์อาหาร
- การรักษาเสถียรภาพของราคาและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรมขั้นต้นหรือผลิตภัณฑ์อาหาร
- การดำเนินการที่จำเป็นและเร่งด่วนเพื่อป้องกันและขจัดภัยอันจะเป็นผลเสียหายแก่เกษตรกร
- การศึกษาวิจัย เพื่อการพัฒนาการผลิต การแปรรูป หรือการตลาดซึ่งผลิตผลเกษตรกรรมขั้นต้นหรือผลิตภัณฑ์อาหาร โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

ขั้นตอนการขอใช้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

๑. ผู้ขอรับการสนับสนุน
(ตาม พ.ร.บ. กองทุนฯ ม. ๔)

๒. วัตถุประสงค์ที่ขอ
ใช้เงินได้

๓. การยื่นเสนอโครงการ
(ระบุว่าด้วยการรับจ่ายเงิน
ข้อ ๑๐)

๔. การพิจารณา
โครงการ
(ม. ๑๔ (๑))

๕. การอนุมัติจัดสรร
เงิน
(ม. ๒๒)

๑. หน่วยงาน
ของรัฐ

๒. องค์กรเกษตรกร

นิติบุคคล

ไม่เป็นนิติบุคคล

๑. ต้องเป็นกิจการโครงการตาม
พ.ร.บ. กองทุนฯ ม. ๗ และ
ระเบียบหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๔

๒. เป็นผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมขั้นต้น
และผลิตภัณฑ์อาหาร
ที่ ร.ม.ว.กษ. ประกาศกำหนด

หน่วยงานรัฐ
ยื่นต่อ

องค์กรเกษตรกร

๑) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ กองบริหารงาน
กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
(ส่วนกลาง)
๒) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์
จังหวัด (ส่วนภูมิภาค)

๑. นิติบุคคล

๑) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ กองบริหารงานกองทุน
สงเคราะห์เกษตรกร (ส่วนกลาง)
๒) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
(ส่วนภูมิภาค)

๒. ไม่เป็นนิติบุคคล
/นิติบุคคลน้อยกว่า ๒ ปี

ให้ยื่นต่อหน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแล
(หน่วยงานยื่นกู้แทน)

คณะกรรมการพิจารณากลับรอง
ติดตามและประเมินผลโครงการที่ขอ
ใช้เงินกองทุน (มีเลขาธิการ สศก.
เป็นประธาน)

คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร
(มีปลัด กษ. หรือ รองปลัด กษ. เป็น
ประธาน)

วงเงินไม่เกิน ๑๐๐ ล้าน อนุมัติโดย
คณะกรรมการสงเคราะห์
เกษตรกร

วงเงินเกิน ๑๐๐ ล้าน อนุมัติ
โดย
คณะรัฐมนตรี

๖. การเบิกจ่ายเงิน
(ม. ๒๓)

ปลัดกระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ เบิกจ่ายเงินแก่
หน่วยงานของรัฐหรือองค์กร
เกษตรกร

๗. การติดตามการ
ชำระหนี้เงินกองทุน

คณะกรรมการพิจารณาเรื่อง
หนี้สินของกองทุนสงเคราะห์
เกษตรกร

คณะกรรมการบริหารกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร
(ปลัด กษ. หรือ รองปลัด กษ. เป็นประธาน)

แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทน ตามมาตรา ๒๑

คณะกรรมการพิจารณากลับกรอง
ติดตาม และประเมินผลโครงการที่ขอใช้
เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
(เลขาธิการ/รอง สศก. เป็นประธาน)

พิจารณากลับกรองรายละเอียดโครงการที่ขอ
ใช้เงินกองทุนเสนอคณะกรรมการ

แต่งตั้งคณะทำงาน

- คณะทำงานตรวจสอบและติดตาม
หลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืม
ของโครงการที่ขอใช้เงินจาก
กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
(ผอ. กองบริหารงานกองทุนฯ
ประธาน)

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องหนี้สิน
ของกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
(รองปลัด กค. เป็นประธาน)

ติดตามเร่งรัดหนี้จากลูกหนี้กองทุนและ
รายงานผลเสนอคณะกรรมการ

แต่งตั้งคณะทำงาน

- คณะทำงานเพื่อพิจารณาการ
ยกเว้นค่าเบี้ยปรับโครงการที่ใช้
เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
(ผอ. กองบริหารงานกองทุนฯ
ประธาน)

คณะกรรมการพิจารณากำหนดชนิด
ประเภท และอัตราค่าธรรมเนียมของผลิตผล
เกษตรกรรมขั้นต้นและผลิตภัณฑ์อาหาร ที่ผู้
ส่งออกหรือผู้นำเข้าต้องเสียค่าธรรมเนียม
การส่งออกหรือค่าธรรมเนียมการนำเข้า
(ผู้ตรวจราชการกระทรวงพาณิชย์ เป็น

กำหนดชนิดหรือประเภทของผลิตผลเกษตรกรรม
ขั้นต้น และ ผลิตภัณฑ์อาหาร ที่ต้องเสีย
ค่าธรรมเนียมการส่งออกหรือค่าธรรมเนียมการ
นำเข้า

กรณีหน่วยงานของรัฐ / องค์การเกษตรกร ยื่นเสนอโครงการต่อ
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
(ระเบียบว่าด้วยการรับจ่ายเงินฯ ข้อ ๑๐)

หน่วยงานของรัฐ
เสนอโครงการต่อ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
พิจารณาคุณสมบัติ

สำนักงานปลัดกระทรวงฯ (ส่วนกลาง)
ฝ่ายเลขานุการ

๑. เป็นหน่วยงานของรัฐ ตาม พ.ร.บ. กองทุนฯ มาตรา ๔
๒. เสนอขอรับจัดสรรเงินเฉพาะในกิจการโครงการ ตามระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการฯ ข้อ ๔ (๑) - (๕)
๓. กิจการโครงการที่ขอรับจัดสรร ต้องเป็นไปตามประกาศรายชื่อผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมขั้นต้นและผลิตภัณฑ์อาหาร ที่ รมว. กษ. ประกาศกำหนด

๑. คณะอนุกรรมการพิจารณากลับกรองฯ
๒. คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร

องค์การเกษตรกร
เสนอโครงการต่อ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
พิจารณาคุณสมบัติ

สำนักงานปลัดกระทรวงฯ (ส่วนกลาง)
ฝ่ายเลขานุการ

๑. เป็นองค์การเกษตรกร ตาม พ.ร.บ. กองทุนฯ มาตรา ๔
๒. เป็นองค์การเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งดำเนินกิจการมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี มีการตรวจสอบบัญชีและงบการเงิน ตามระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๔
๓. เสนอขอรับจัดสรรเงินเฉพาะในกิจการโครงการ ตามระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการฯ ข้อ ๔ (๑) ก. ข. และ (๕)
๔. กิจการโครงการที่ขอรับจัดสรร ต้องเป็นไปตามประกาศรายชื่อผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมขั้นต้นและผลิตภัณฑ์อาหาร ที่ รมว. กษ. ประกาศกำหนด

๑. คณะอนุกรรมการพิจารณากลับกรองฯ
๒. คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร

กรณีเป็นองค์การเกษตรกรที่ไม่เป็นนิติบุคคลหรือเป็นนิติบุคคลไม่ถึง ๒ ปี ให้องค์การเกษตรกรสามารถไปยื่นผ่านหน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแล
(ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการฯ ข้อ ๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙)

กรณีต้องยื่นผ่าน

หน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแล (หน่วยงานของรัฐยื่นกู้แทน)

(ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙)

องค์กรเกษตรกร

หน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแล

สำนักงานปลัดกระทรวงฯ (ส่วนกลาง)
ฝ่ายเลขานุการ

คุณสมบัติ

เงื่อนไข

๑. เป็นองค์กรเกษตรกร ตาม พ.ร.บ. กองทุนฯ มาตรา ๔
๒. เป็นองค์กรเกษตรกรที่ไม่เป็นนิติบุคคล หรือเป็นนิติบุคคลไม่ครบ ๒ ปี (ตามระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๕)

๑. ขอรับจัดสรรเงินในกิจการโครงการ ตามระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการฯ ข้อ ๔ (๑ - (๕)
๒. ขอรับจัดสรรเงินกองทุนเพื่อเป็นสินเชื่อแก่สมาชิก

๑. คณะอนุกรรมการพิจารณากลับกรองฯ
๒. คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร

หมายเหตุ : องค์กรเกษตรกรสามารถขอรับการจัดสรรเงินผ่านหน่วยงานกำกับดูแลได้ ดังต่อไปนี้

- ๑) สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม ชุมชุมสหกรณ์ดังกล่าว ยื่นต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์
- ๒) วิสาหกิจชุมชน ยื่นต่อกรมส่งเสริมการเกษตร
- ๓) องค์กรเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนฟื้นฟู ยื่นต่อสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร
- ๔) องค์กรเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสภาเกษตรกรแห่งชาติ ยื่นต่อสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

ขั้นตอนการขอใช้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

๑. ผู้ขอรับการสนับสนุน
(ตาม พ.ร.บ. กองทุนฯ ม. ๔)

หน่วยงานของรัฐ/องค์กรเกษตรกร

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม จังหวัด และให้หมายความรวมถึงรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“องค์กรเกษตรกร” หมายความว่า สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม ชุมนุมสหกรณ์ดังกล่าว กลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชนที่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน องค์กรเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

องค์กรเกษตรกร แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท (ตามระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๔)

๑) “องค์กรเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคล” ต้องดำเนินกิจการมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี มีการตรวจสอบบัญชี และงบการเงิน

โดยยื่นคำขอรับจัดสรรเงินได้โดยตรงเฉพาะกรณีตาม (๑) ก และ ข และ (๕) (กู่โดยตรง) ในกรณีองค์กรเกษตรกรขอรับการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อเป็นสินเชื่อแก่สมาชิกขององค์กรเกษตรกรจะต้องเสนอผ่านหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้กำกับดูแล

๒) “องค์กรเกษตรกรที่ไม่เป็นนิติบุคคล หรือที่เป็นนิติบุคคลน้อยกว่า ๒ ปี” ให้หน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแลยื่นคำขอรับจัดสรรเงิน เพื่อนำไปจัดสรรเงินให้แก่องค์กรเกษตรกร” (หน่วยงานยื่นกู้แทน)

ขั้นตอนการขอใช้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

๒. กิจกรรมโครงการ/
วัตถุประสงค์ที่ขอใช้เงินได้
ตาม พ.ร.บ. กองทุนฯ ม. ๗
และระเบียบหลักเกณฑ์ฯ ข้อ ๔

๑ ต้องเป็นกิจกรรมตามโครงการที่จะใช้จ่ายเงิน ได้แก่

(๑) การส่งเสริมการผลิต

(ก) จัดหาปัจจัยการผลิตต่าง ๆ

(ข) ให้เกษตรกรกู้ยืมเพื่อการลงทุนในการผลิต เก็บรักษา หรือ
จำหน่ายผลิตผลฯ

(ค) ดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำหรือที่ดินให้เกษตรกรเข้าทำกินฯ

(ง) ดำเนินการอื่นใดอันจะก่อประโยชน์ในการผลิตฯ

(๒) การส่งเสริมการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานคุณภาพของ
ผลิตผลเกษตรกรรมขั้นต้นหรือผลิตภัณฑ์อาหาร

(๓) การรักษาเสถียรภาพของราคาและการจำหน่ายผลิตผล
เกษตรกรรมขั้นต้นหรือผลิตภัณฑ์อาหาร โดย

(ก) ซื้อหรือรับจำหน่ายในราคาที่เหมาะสมที่กำหนด

(ข) จำหน่ายภายในหรือนอกราชอาณาจักรซึ่งผลิตผลเกษตรกรรม
ขั้นต้นหรือผลิตภัณฑ์อาหาร

(ค) ดำเนินการอื่นใดอันจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งกิจการตาม (๓)

ขั้นตอนการขอใช้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

(๔) การดำเนินการที่จำเป็นและเร่งด่วนเพื่อป้องกันและขจัดภัยจะเป็นผลเสียหายแก่เกษตรกร

(๕) การศึกษาวิจัย เพื่อการพัฒนาการผลิต การแปรรูป หรือการตลาดซึ่งผลิตผลเกษตรกรรมขั้นต้นหรือผลิตภัณฑ์อาหาร

๒. กิจการโครงการ/
วัตถุประสงค์ที่ขอใช้เงินได้
(ต่อ)

๒. ต้องเป็นผลิตผลเกษตรกรรมขั้นต้นและผลิตภัณฑ์อาหาร
ที่ รมว.กษ. ประกาศกำหนด

ประกาศฯ ผลิตผลเกษตรกรรมขั้นต้นและผลิตภัณฑ์อาหาร ที่ รมว.กษ. ได้แก่

ข้อ ๑ พืช ได้แก่ (๑) มันสำปะหลัง (๒) กระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง (๓) มะพร้าวแห้ง และปาล์มน้ำมัน (๔) ถั่วลิสง ถั่วเขียว ถั่วเหลือง และถั่วฮามาต้า (๕) ข้าวโพด และข้าวฟ่าง (๖) พืชผัก และผลไม้ (๗) ชา และกาแฟ (๘) มะพร้าว และไม้ยูคาลิปตัส (๙) ไม้ดอกไม้ประดับ และพรรณไม้น้ำ (๑๐) ผ้าย (๑๑) พริกไทย (๑๒) ข้าวเปลือก

ข้อ ๒ สัตว์และผลผลิตจากสัตว์ ได้แก่ โค กระบือ แพะ สุกร ไก่ เป็ด และผึ้ง

ข้อ ๓ สัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง สัตว์น้ำชายฝั่ง กุ้งทะเล ปลาทะเล ปลาน้ำจืด กุ้งน้ำจืดและสาหร่ายเพื่อการบริโภค **ข้อ ๔** หม่อน ไหม **ข้อ ๕** เกล็ดทะเล

ผลิตภัณฑ์อาหาร ได้แก่ ผลิตผลเกษตรกรรมที่ใช้เป็นอาหารหรือส่วนประกอบของอาหารสำหรับคนหรือสัตว์ ที่เกิดจากธัญพืช ข้าว พืชไร่ พืชหัว พืชน้ำมัน ถั่วต่างๆ ผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ และสัตว์น้ำ ไม่ว่าจะแปรรูปแล้วหรือไม่

ขั้นตอนการขอใช้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

๓. การยื่นเสนอโครงการ
(ระบุเบื่บว่าด้วยการรับ
จ่ายเงินฯ ข้อ ๑๐)

๑. กรณีหน่วยงานรัฐ ให้ยื่นต่อ

- ๑) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองบริหารงานกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร (ส่วนกลาง)
- ๒) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด (ส่วนภูมิภาค)

๒. กรณีองค์กรเกษตรกร

- องค์กรเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคล ให้ยื่นต่อ
 - ๑) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองบริหารงานกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร (ส่วนกลาง)
 - ๒) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด (ส่วนภูมิภาค)
- องค์กรเกษตรกรที่เป็นไม่เป็นนิติบุคคล หรือเป็นนิติบุคคลน้อยกว่า ๒ ปี ให้ยื่นต่อหน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแล (หน่วยงานขึ้นกู่แทน)

หลักเกณฑ์การเสนอขอรับจัดสรรเงินกองทุน

๑. กรณีหน่วยงานรัฐ สามารถยื่นคำขอรับจัดสรรเงินในกิจการ ตามระเบียบฯ หลักเกณฑ์ข้อ ๔ (๑) - (๕)
๒. กรณีองค์กรเกษตรกร
 - องค์กรเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคล สามารถยื่นคำขอรับจัดสรรเงินในกิจการ ตามระเบียบฯ หลักเกณฑ์ข้อ ๔ (๑) ก. ข. และ (๕)
 - องค์กรเกษตรกรที่เป็นไม่เป็นนิติบุคคล หรือเป็นนิติบุคคลน้อยกว่า ๒ ปี ให้ยื่นต่อหน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแล เพื่อนำไปจัดสรรเงินให้แก่องค์กรเกษตรกร (หน่วยงานขึ้นกู่แทน)

ขั้นตอนการขอใช้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

๔. การพิจารณาโครงการ
(ม. ๑๘ (๑))

หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเกษตรกร ที่ผ่านคุณสมบัติและเงื่อนไขในการขอรับจัดสรรเงินกองทุนแล้ว จะได้รับการพิจารณาโครงการ ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการพิจารณากลับกรอง ติดตามและประเมินผลโครงการที่ขอใช้เงินกองทุน (มีเลขาธิการ สศก. เป็นประธาน)

๒. คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร (มีปลัด กษ. หรือ รองปลัด กษ. เป็นประธาน)

๕. การอนุมัติจัดสรรเงิน
(ม. ๒๒)

วงเงินไม่เกิน ๑๐๐ ล้านบาท อนุมัติโดย
คณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร

วงเงินเกิน ๑๐๐ ล้านบาท อนุมัติโดย
คณะรัฐมนตรี

ขั้นตอนการขอใช้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

๖. การเบิกจ่ายเงิน
(ม. ๒๓)

ให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จ่ายเงินจากกองทุน แก่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเกษตรกรซึ่งได้รับอนุมัติจัดสรรเงินกองทุนจากคณะกรรมการหรือคณะรัฐมนตรี

๗. การติดตามการชำระ
หนี้เงินกองทุน

คณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องหนี้สินของกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

ติดตามเร่งรัดหนี้จากลูกหนี้กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรและรายงานผลเสนอคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกรเป็นรายไตรมาส